

2022-06-30
Ku2022/01267

Kulturdepartementet

Myndigheten för press, radio och tv
Kabyssgatan 4D
120 30
Stockholm

Uppdrag om vidareändningsplikt och framhävande av innehåll av allmänt intresse

Regeringens beslut

Regeringen ger Myndigheten för press, radio och tv i uppdrag att se över bestämmelserna i 9 kap. radio- och tv-lagen (2010:696) om skyldighet att vidareända tv-sändningar och sökbar text-tv genom tråd och att tillhandahålla utrymme för sändningar av tv-program från lokala kabelsändarorganisationer. Myndigheten ska bedöma om regleringen är proportionerlig, fortsatt nödvändig och lämpligt utformad och, vid behov, föreslå ändringar.

Bedömer Myndigheten för press, radio och tv att en reglering om vidareändningsplikt är proportionerlig och fortsatt nödvändig ska myndigheten bedöma om det, mot bakgrund av de föreslagna ändringarna i yttrandefrihetsgrundlagen, behövs ändringar i radio- och tv-lagen för att tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning ska omfattas av vidareändningsplikten.

Myndigheten för press, radio och tv ska kartlägga förekomsten av bestämmelser om framhävande av audiovisuella medietjänster av allmänintresse inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och beskriva hur reglerna är utformade. Myndigheten ska därefter analysera vad som kan utgöra ett innehåll av allmänintresse i radio och tv och behovet av nationella bestämmelser om framhävande av sådant innehåll. Vidare ska myndigheten analysera om det är möjligt att införa ett regelverk om framhävande av innehåll av allmänintresse utifrån nuvarande reglering i

yttrandefrihetsgrundlagen. Gör myndigheten bedömningen att bestämmelser om framhävande är möjliga, nödvändiga och proportionerliga ska myndigheten föreslå hur dessa lämpligen kan utformas.

Myndigheten för press, radio och tv ska lämna nödvändiga författningsförslag och beskriva konsekvenserna av förslagen.

Myndigheten för press, radio och tv ska när uppdraget utförs samråda med Post- och telestyrelsen. Konkurrensverket ska beredas möjlighet att lämna synpunkter. Synpunkter ska även inhämtas från Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB, Sveriges Utbildningsradio AB och andra relevanta marknadsaktörer.

Frågor om upphovsrätt och kostnader för utnyttjande av immateriella rättigheter ingår inte i uppdraget.

Myndigheten för press, radio och tv ska senast den 30 juni 2023 lämna en skriftlig redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Kulturdepartementet). Redovisningen ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Uppdraget ska utföras inom ramen för befintlig anslagstilldelning.

Bakgrund

Enligt direktivet om elektronisk kommunikation¹ får företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster som används för distribution av radio- och tv-sändningar till allmänheten åläggas skälig sändningsplikt för överföring av vissa radio- och tv-sändningar och därtill hörande tilläggstjänster, särskilt tjänster för att ge slutanvändare med funktionsnedsättning lämpligt tillträde till data som stöder uppkopplade tv-tjänster och elektroniska programguider (artikel 114). Det gäller där ett betydande antal slutanvändare av sådana nät och tjänster använder dem som sitt huvudsakliga medel för att ta emot radio- och tv-sändningar. En sådan sändningsplikt ska införas endast när det är nödvändigt för att uppfylla mål avseende allmänintresset som klart definierats av varje medlemsstat, och de

---

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 av den 11 december 2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation.

ska vara proportionella och transparenta. Medlemsstaterna ska se över skyldigheter om vidareändring vart femte år.

AV-direktivet² föreskriver att en medlemsstat får vidta åtgärder för att säkerställa att audiovisuella medietjänster av allmänintresse framhävs på lämpligt sätt. Sådana skyldigheter bör endast införas när det är nödvändigt för att uppnå mål av allmänintresse som tydligt definieras av medlemsstaterna i enlighet med unionsrätten (artikel 7a). Beslutar medlemsstaten att införa bestämmelser om lämpligt framhävande bör de endast införa proportionella skyldigheter för företag mot bakgrund av legitima överväganden av allmänintresse (skäl 25 till ändringsdirektivet).

Tillgänglighetsdirektivet³ gäller för tjänster som ger åtkomst till audiovisuella medietjänster (artikel 2.2 b). Med sådana tjänster avses tjänster som överförs via elektroniska kommunikationsnät som används för att identifiera, välja, ta emot information om samt konsultera audiovisuella medietjänster och eventuella tillhandahållna funktioner, som resulterar i genomförandet av åtgärder för att göra tjänsterna tillgängliga i enlighet med vad som avses i artikel 7 i AV-direktivet och omfattar även elektroniska programguider (artikel 3.5). Tjänsterna ska bland annat säkerställa att tillgänglighetstjänster hos de audiovisuella medietjänsterna överförs fullt ut med adekvat kvalitet för en korrekt visning som är synkroniserad med ljud och video och som gör det möjligt för användaren att kontrollera visningen och användningen av dem (se bilaga I avsnitt IV till direktivet).

För sändningar i tråd gäller enligt 3 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen etableringsfrihet. I grundlagen anges i vilka fall som etableringsfriheten får inskränkas. Det får i lag meddelas föreskrifter om bland annat skyldighet för nätinnehavare att ge utrymme för vissa program i den utsträckning det behövs med hänsyn till allmänhetens intresse av tillgång till allsidig upplysning (3 kap. 2 § 1). Bestämmelser om vidareändringsplikt och ett

---

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktivet om audiovisuella medietjänster) i den lydelse direktivet fått genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1808 av den 14 november 2018 om ändring av direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktivet om audiovisuella medietjänster), mot bakgrund av ändrade marknadsförhållanden.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster.

särskilt utrymme för sändningar av tv-program från lokala kabelsändarorganisationer finns i 9 kap. radio- och tv-lagen.

Tjänster som syftar till att göra program tillgängliga för personer med funktionsnedsättning kan ha stor betydelse för allmänhetens möjligheter att tillgodogöra sig en allsidig upplysning. Regeringen har i propositionen Ett ändamålsenligt skydd för tryck- och yttrandefriheten (prop. 2021/22:59) lämnat förslag om en ändring i 3 kap. 2 § 1 yttrandefrihetsgrundlagen som tydliggör att föreskrifter i lag får meddelas om skyldighet för nätinnehavare att ge utrymme även för till programmen hörande tjänster som utgörs av textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik och som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Bestämmelsen föreslås även ändras på så sätt det införs en möjlighet att meddela föreskrifter om vidareändningsplikt för tjänster som underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra ett vidareändningspliktigt program tillgängligt för personer med funktionsnedsättning. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2023. Riksdagen har som vilande antagit förslaget till ändring i yttrandefrihetsgrundlagen (bet 2021/22:KU14 och rskr. 2021/22:283).

Skälen för regeringens beslut

Vidareändningsplikt

Myndigheten för press, radio och tv fick under 2016 i uppdrag att bland annat se över och överväga om reglerna om vidareändningsplikt i radio- och tv-lagen var lämpligt utformade. I rapporten Vidareändningsplikt, utrymme för kabelsändarorganisationer och upptäckbarhet i onlinemiljö bedömde myndigheten bland annat att det fanns ett fortsatt behov av en vidareändningsplikt för att tillgodose allmänhetens tillgång till allsidig upplysning (Ku2011/01520 och Ku2016/01609).

Mot bakgrund av det krav på en regelbunden översyn av vidareändningsplikten som anges i direktivet om elektronisk kommunikation ska Myndigheten för press, radio och tv göra en översyn av om bestämmelserna om vidareändningsplikt i radio- och tv-lagen är proportionerliga i förhållande till det ingrepp i en nätägares rättigheter som skyldigheten innebär och om regleringen är fortsatt nödvändig och lämpligt utformad. Myndigheten för press, radio och tv ska även analysera om skyldigheten att kostnadsfritt tillhandahålla ett särskilt bestämt utrymme för

sändningar av tv-program från lokala kabelsändarorganisationer är fortsatt motiverad med hänsyn till syftet med bestämmelsen och de möjligheter att sprida och ta del av innehåll online som finns för allmänheten.

Förslaget till ändring i yttrandefrihetsgrundlagen innebär att möjligheten att i lag meddela föreskrifter om vidareändningsplikt dels förtydligas, dels i viss mån utvidgas i fråga om tillgänglighetstjänster. Finner Myndigheten för press, radio och tv att en vidareändningsplikt är fortsatt proportionerlig och nödvändig ska myndigheten bedöma om det föreslagna förtydligandet i yttrandefrihetsgrundlagen medför ett behov av ändringar i radio- och tv-lagen för att tjänster som utgörs av textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning ska omfattas av vidareändningsplikten. Med förbehåll för riksdagens ställningstagande i lagstiftningsärendet avseende förslaget om ändringar i yttrandefrihetsgrundlagen ska Myndigheten för press, radio och tv även bedöma om det behövs ändringar av radio- och tv-lagen för tjänster som underlättar tillgången till sådana tillgänglighetstjänster.

Om det finns ett behov av ändringar i radio- och tv-lagen ska myndigheten lämna nödvändiga författningsförslag.

Vid utförandet av uppdraget ska myndigheten beakta bestämmelserna i tillgänglighetsdirektivet vad gäller tjänster som ger åtkomst till audiovisuella medietjänster.

Framhävande

I 2016 års uppdrag till Myndigheten för press, radio och tv ingick även att övergripande beskriva och analysera vad som krävs för att allmänheten i en onlinemiljö ska kunna upptäcka och få tillgång till innehåll i radio och tv i allmänhetens tjänst. Myndigheten beskrev i sin rapport de krav och omständigheter av betydelse för att allmänheten skulle kunna få tillgång till och upptäcka innehåll i onlinemiljö. Myndigheten analyserade också olika frågor som kunde komma att behöva utredas vidare.

Vidareändningsplikten gäller för sändningar av tv och sökbar text-tv i elektroniska kommunikationsnät. Både utbudet av och efterfrågan på innehåll på begäran online, som olika beställ-tjänster, har ökat de senaste åren. Enligt uppgifter från Sveriges Television AB (SVT) använde 67 procent av publiken SVT:s onlinetjänster varje vecka under perioden januari–oktober

2021. 17 procent använde enbart onlinetjänsterna. Den publik som enligt Sveriges Utbildningsradio AB (UR) tittar på UR:s förstasändningar har gått ned signifikant, samtidigt som användningen av UR Play nästan har fördubblats. I likhet med skyldigheten att vidaresända ett program gäller möjligheten att vidta åtgärder för framhävande för tjänster av allmänintresse, typiskt sett public service. Möjligheten att framhäva innehåll från public service i en onlinemiljö kan därför ses som en utveckling och anpassning av vidaresändningsplikten till ett nytt medielandskap och allmänhetens nya konsumtionsmönster.

Regeringen uttalade i propositionen Ett modernt public service nära publiken – Villkor 2020–2025 (prop. 2018/19:136) att det inför den tillståndsperiod som inleds 2026 kommer att finnas behov av att särskilt analysera ett antal större frågor som berör distributionen av public service, bland annat till följd av den tekniska utvecklingen. Det gäller bland annat utbudets upptäckbarhet och tillgänglighet i en allt mer internetbaserad distributionsmiljö (s. 45).

För sändningar finns dock vissa grundläggande principer säkrade för public service. Det gäller bland annat tillgänglighet för alla utan betalningskrav, en hög teknisk kvalitet och robusthet. Vid distribution via internet finns en kedja av olika aktörer som kan påverka hur allmänheten kan ta del av innehåll från public service. De principer som finns vid vidaresändning kan därför vara svåra att tillämpa i en onlinemiljö.

Sedan Myndigheten för press, radio och tv genomförde sin kartläggning har utvecklingen vad gäller framhävande av innehåll av allmänintresse fortsatt. Bland annat har European Regulators Group for Audiovisual Media Services (Erga) tagit fram ett översiktsdokument gällande genomförandet av bestämmelsen om framhävande i AV-direktivet. Myndigheten för press, radio och tv ska därför kartlägga förekomsten av bestämmelser om framhävande av audiovisuella medietjänster av allmänintresse inom EES samt beskriva hur reglerna är utformade. Myndigheten ska därefter analysera vad som kan utgöra ett innehåll i radio och tv av allmänintresse och behovet av nationella bestämmelser som säkerställer att allmänheten kan upptäcka och ha tillgång till sådant innehåll. Vid analysen ska myndigheten särskilt beakta de grundläggande principerna om tillgänglighet utan betalningskrav, teknisk kvalitet och robusthet men även de andra grundläggande faktorer för framhävande som myndigheten kan identifiera.

Som framgår ovan gäller etableringsfrihet i tråd för sändningar och tillhandahållanden som omfattas av yttrandefrihetsgrundlagen. Denna etableringsfrihet kan bara inskränkas i vissa angivna fall. Myndigheten ska analysera hur framhävande av innehåll av allmänintresse förhåller sig till den nuvarande yttrandefrihetsrättsliga regleringen och möjligheterna att utifrån denna införa bestämmelser om framhävande. Gör myndigheten bedömningen att bestämmelser om framhävande är möjliga, proportionerliga och nödvändiga ska myndigheten föreslå hur dessa lämpligen kan utformas.

På regeringens vägnar

Annika Strandhäll

Kerstin Morast

Kopia till

Justitiedepartementet/L3 och L6
Socialdepartementet/SOF
Finansdepartementet/BA, OFA KO
Näringsdepartementet/N MK
Infrastrukturdepartementet/ESD
Konkurrensverket
Post- och telestyrelsen
AB Sappa
Allente Sverige AB
Copyswede
Svenska Kabel-TV Föreningen
Sveriges Radio AB
Sveriges Television AB
Sveriges Utbildningsradio AB
Telenor Sverige AB
Tele2 Sverige AB/Boxer
Telia Company AB